

РЕШЕНИЕ

№ 11392

гр. София, 02.04.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 66 състав,
в публично заседание на 11.03.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мирослава Йорданова-Великова

при участието на секретаря Ася Лекова, като разгледа дело номер **12431** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейните помощи за деца (ЗСПД).

Образувано е по жалба, подадена от А. Г., ЛНЧ [ЕГН], гражданка на У. чрез адв. Я. К., срещу Заповед № ЗСПД/Д—КН-Д/4670/14.11.2024 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – [населено място] - отказ за отпускане на еднократна помощ при раждане на живо дете.

В жалбата се навеждат доводи, че оспорената заповед е незаконосъобразна и необоснована, издадена в нарушение на материалния закон и в несъответствие с целта на закона. Поддържа се, че чужденците имат право на социално подпомагане съгласно Конституцията на Република България, чл.3, ал.5 от Закона за семейните помощи за деца /ЗСПД/ и чл.39, ал.1, т.4 от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/. Изложени са доводи, че разпоредбата на чл.3, т.5 от ЗСПД противоречи на международни договори, които Република България е ратифицирала, както и на правото на ЕС. Моли се за отмяна на оспорената заповед и се претендират разноски на основание чл.38, ал.2 от Закона за адвокатурата.

В проведеното по делото съдебно заседание жалбоподателката се представлява от адв.К., която поддържа жалбата и моли тя да бъде уважена по изложените в нея съображения.

Ответникът – директорът на Дирекция „Социално подпомагане“ – [населено място]

изразява подробно становище за неоснователност на жалбата, като излага доводи, че оспореният акт е изцяло законосъобразен. В съдебното заседание не се представлява от юрисконсулт.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, установи следното:

Жалбоподателката А. Г. е гражданка на У. с ЛНЧ [ЕГН], на която е предоставена временна закрила. На 15.05.2023г. тя е родила в България детето Е. енатова Г., съгласно удостоверение за раждане № 0115 от 18.05.2023г., издадено от гр, Д., общ. Д., обл. К..

На 14.11.2024 г. жалбоподателката е подала Заявление – декларация /л.12/ за отпускане на еднократна помощ по чл. 6, ал.1 от ЗСПД за раждане на живо дете.

По подаденото заявление директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – [населено място] е издал процесната Заповед ЗСПД/Д—КН-Д/4670/14.11.2024 г., с която е отказано на А. Г. отпускането на исканата помощ за раждане на дете. Мотивите за отказа са, че лицето не отговаря на условията на чл.3, т.5 от ЗСПД, тъй като е чужд гражданин, който не е постоянно пребиваващ в Република България, и няма подписан договор между Република България и У., който да дава право на такива помощи.

Жалбата е подадена в срок, от лице с правен интерес и срещу подлежащ на обжалване акт, поради което е допустима. Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспорената заповед е издадена от компетентен орган съобразно предоставените му правомощия, в изискуемата форма и съдържание и при спазване на административнопроизводствените правила. Същата обаче е материално незаконосъобразна по следните съображения:

Спорният по делото въпрос е за правото на лица, на които е предоставена временна закрила, да се ползват от социално подпомагане в държавата, в която пребивават, в частност от отпусканите по ЗСПД помощи, сред които е и еднократната помощ за раждане на дете.

Съгласно чл. 6, ал. 1 ЗСПД майката има право на еднократна помощ при раждане на живо дете, независимо от доходите на семейството, когато детето не е настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето.

Според разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД, право на семейни помощи за деца имат бременните жени – чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна.

От текста на разпоредбата е видно, че ЗСПД не предвижда изрично дали и при какви условия могат да се предоставят семейни помощи за деца на чужди граждани, на които е предоставена временна закрила.

Съгласно чл. 2, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) чужденец е всяко лице, което не е български гражданин. Разпоредбата на чл. 39, ал. 1, т.4 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) предвижда, че чужденците с предоставена временна закрила имат право на социално подпомагане. Разпоредбата е обща и не съдържа конкретизация, но и ограничения относно вида на социалните помощи, на които имат право посочените лица. При съпоставка между разпоредбата на чл.3 от ЗСПД и на чл.39 от ЗУБ следва да се отчете, че последната редакция на чл. 3 от ЗСПД е от 2004 г., а правото на социално подпомагане на чужденците с предоставена временна закрила по чл. 39, ал. 1, т. 4 ЗУБ е въведено законодателно през 2007 г., т.е.

ЗУБ се явява по-нов закон и в съответствие с правилото *Lex posterior derogat legi priori* (по - новият закон отменя по-стария), следва да се приложи по-новият закон. Следователно, с оглед предвиденото в чл. 39, ал. 1, т.4 от ЗУБ право на социално подпомагане на чужденците с временна закрила, следва да се приеме, че като такова лице жалбоподателката има право и на еднократна помощ по чл. 6, ал. 1 ЗСПД.

В тази връзка съдът отчита, че семейните помощи за деца са особен вид социални помощи по смисъла на чл. 47, ал. 2 вр. ал.1 от Конституцията, които съгласно чл. 5 от ЗСПД се финансират от държавния бюджет (Решение № 2 от 2006 г. по к. д. № 9 от 2005 г. на Конституционния съд). Те се предоставят с оглед на разходите по издръжката на децата и са израз на социалната функция на държавата, която е задължена да подпомага отглеждането на децата в семейна среда от родителите и от лицата, полагащи грижи за тях, съгласно чл. 1, ал. 2 ЗСПД, и да осигурява най-добрия интерес на децата в съответствие с принципа по чл. 3, т. 3 от Закона за закрила на детето. Децата, родени от чужденци с предостаена временна закрила, не могат да се третират по-неблагоприятно от останалите деца, родени от граждани на Република България, чужденци със статут на бежанец или хуманитарен статут, чужденци с разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване, чужденци, на които е предоставено убежище, лицата, за които това е предвидено в международен договор, по който Република България е страна.

На следващо място, нормата на чл. 3, т. 5 ЗСПД не е съобразена с Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила, и с Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила. В т. 45 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС е прието, че с цел да се избегнат социални трудности е уместно на лицата, на които е предоставена международна закрила, да се осигури адекватна социална помощ и средства за издръжка, без дискриминация в контекста на социалното подпомагане. По отношение на социалното подпомагане, условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила (какъвто е и настоящия случай), следва да се определят от националното право. Възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице, помощи в случай на заболяване или бременност и семейни помощи за деца, доколкото такива обезщетения се предоставят на гражданите съгласно националното право.

Нормата на чл. 29, § 1 от Директива 2011/95/ЕС, предвижда, че по отношение на социалното подпомагане условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставена международна закрила, се определят съобразно националното право. Съгласно §2 на разпоредбата възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице. В този смисъл семейните помощи за деца следва да се разглеждат именно като средство за

осигуряване на гарантиран минимален доход и като едно от основните обезщетения, които не могат да се ограничават.

С оглед изложеното дотук, оспореният отказ за предоставяне на помощта по чл. 6, ал.1 от ЗСПД се явява незаконосъобразен поради противоречие с материалния закон и в несъответствие с целта на закона. Процесната заповед следва да се отмени, а преписката да се върне на административния орган за ново произнасяне при съобразяване с дадените по-горе указания по прилагане на закона.

При този изход на спора, предвид представения по делото договор за правна защита и съдействие /л.9/, според който процесуалното представителство се осъществява безплатно на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата, на адв. Я. К. следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение в размер на 1000 лв. съгласно чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл.173, ал.2 от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 66 състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалбата на А. Г., ЛНЧ [ЕГН], гражданка на У. чрез адв. Я. К., срещу Заповед № ЗСПД/Д—КН-Д/4670/14.11.2024 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – [населено място], с която е отказано отпускане на еднократна помощ за раждане на дете.

ВРЪЩА преписката на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – [населено място] за ново произнасяне в съответствие с дадените указания за тълкуване и прилагане на закона.

ОСЪЖДА Дирекция „Социално подпомагане“ – [населено място] да заплати на адвокат Я. М. К., САК с личен №[ЕГН] сумата от 1 000 лв. (хиляда лева), представляваща адвокатско възнаграждение.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване на основание чл. 10, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца.

Съдия: